

θάση, να κάμω μαζί μου το ίδιο. Το μικρό μου το χτίριο, πάσκισα, όσο μπόρεσα, μεθοδικά να το χτίσω, για να συγκρατιούνται αναμεταξύ τους τα διάφορα τὰ μέρη. Έννοείται, χρειαστήκανε κάμποσα χρόνια, χρειάστηκε κάμποση μελέτη, για να γίνει άφτό, για να έχη το λόγο της κάθε πέτρα. Χρειάζεται λοιπόν καιρός για να μπορέση κατόπι και ο αναγνώστης, σαλέθοντας κάθε πέτρα, να καταλάβη πώς από ανάγκη, δηλαδή από λογική, βρίσκεται όπου είναι κι όπου απαραίτητο να ξαναγυρίση. Ένας καλός, ένας σωστός να μπή στο νόημα, προτιμότερο από χίλιους μισούς.

Έσείς πιά θά μου τὰ βολέψετε και θά φροντίσετε για το μοίρασμα. Τι κάθουμαι και σās μωρολογώ για τὰ βιβλία μου, για τήν 'Απολογία και τὰποδέλοιπα; 'Η 'Απολογία μου είστε σεις. 'Αφού σās άρεσε ή μικρή δουλειά μου, θά πη πώς δικαιολογήθηκα, πώς δέν πήγε ο κόπος μου του κάκου. Ταξίδια, φρέσκα φρέσκα ταξιδάκια, πάλε είστε σεις, ταξίδια στην ανακάλυψη του ιδανικού, με δοξασμένους γυρισμούς στην πατρίδα. Έσείς, έσείς Ζωές κι 'Αγάπες καλύτερες από τις δικές μου. Ρόδα και Μήλα μου Έσείς. Νάχετε τήν έφκή μου, παιδιά, τήν αγάπη μου νάχετε, που το θάξρος μου και ή έλπίδα μου είστε σεις, που ήρθατε με τή σοβαρή σας, με τή μυρωδάτη σας τή νιότη, στα γεράματά μου, να μου δροσίσετε τήν καρδιά.

Ο φίλος σας
ΨΥΧΑΡΗΣ

Η Φοιτητική Συντροφιά, τους δυο μήνες που περάσανε, Μάη και Θεριστή, καινούριες ενέργειες έκαμε με αποτελέσματα πολύ καλά. Έλαβε δωρεές, βιβλία και χρήματα, μοίρασε κι αυτή προκήρυξεις και βιβλία. Και δε σταμάτησε ή άτομική ενέργεια των συντρόφων, πάντα καρποφόρα. Η Συντροφιά έχει τώρα ταχτική αλληλογραφία με τους δημοτικιστάδες νέους που σπουδάζουνε στα διάφορα σχολεία της Πόλης. Τα καλά παλικάρια της Πόλης συστήσανε τώρα εκεί 'Αναγνώστηριο με τόνομα «Μελέτη» που σκοπός του είναι: ανά βοηθήση τή διάδοση της άπλης μας γλώσσας σ' όλα τὰ είδη του γραφτού λόγου». Στο καταστατικό που στείλανε στη Φ. Συντροφιά είναι υπογραμμένοι, επίτροπή του 'Αναγνώστηριου, οι κκ. Γ. Ναυπλιώτης, Φ. Τσαβιδόπουλος, Χ. Ευελπίδης, Γ. Σφακιανός και Β. Κοπανάρης. Σ' ένα γράμμα τους, όπου με ιερή χαρά χαιρετίζουν από τήν Πόλη τή σύσταση της Φ. Συντροφιάς, είναι υπογραμμένοι δεκαπέντε στη σειρά μαθητάδες του Λύκειου Χατζηχρήστου,

οι κκ. Γεωργάκης Σ. Μπούντας, Γιώργος Χατζηγηγόρης, Βίκτωρας Πόγας, Γιάννος Χρηστοβασίλης, Θ. Καβουρμαδόπουλος, Όθων Κυρέλλος, Μίστος 'Αγηλιώτης, Γιάννος Μαλατάκης, Γ. Κουκουλήθρας, Χρυσός Ευελπίδης, Δ. Μανάθης, Κωνστ. Φωτάκης, Νίκος Κυμπρίτης, Δουρόνης Χαρίλαος, Χρήστος Πετρίδης.

Μ' ένα του γράμμα από το Μαρκόπουλο ο κ. Κ. Δ. Σωτηρίου παρακαλεί να δηλωθη πώς δέν είτανε «δημοτικιστάδες και μη» όπως είχε τυπωθῆ στο 2 Δελτίο της Συντροφιάς («Νουμάς» άρ.θ. 389) οι φοιτητές που φροντίσανε να τυπωθούν οι Παιδαγωγικοί Μύθοι του Περγιαλίτη, παρά εδ οι τους δημοτικιστάδες».

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Ε'

ΕΞΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Βαριά σά να κοιμηθήκαμε στο Παλάτι, ύστερ' από κείνη τήν κουβέντα με το Βασιλιά και με το Βασιλόπουλο. Ο ήλιος χρυσώνει τον Ύμητό. Καλά που δε μείναμε κι άργότερα. Θά γέμιζε το Παλάτι ούρες, και ξεκολλημό δε θά είχαμε. Μακριά από ούρες, φίλε μου. Στα κεφάλια να τρέχουμε. Από τὸ κεφάλι καταλαδαίνεις και τήν ούρά. Και κει που το λέμε, όριστ' ένα κεφάλι μεγάλο ή μικρό δέν πειράζει. Πηγαίνει να διδάξη τή νεκραναστημένη τή γραμματική του. Το άξίζει μια καλημέρα. Πάμε κατόπι του. Τι; Τὸ βαρέθηκες τὸ γλωσσικό τὸ ζήτημα; Σου τὸ τάζω πώς δε θάρχισω λογομαχίες μαζί του. Δυο λόγια μονάχα. Δέν ταιριάζει να μην του πούμε δυο λόγια. Αν τὸ πάρη άπάνω του, που τονε βάζουμε ύστερ' από το Βασιλιά και το Βασιλόπουλο, δε θάχη άδικο και σ' αυτό. Κοίταξέ τα ελ' αυτά τὰ παλικάρια που κοπαδιστά τρέχουνε και μαζεύονται μέσα στο μεγαλονόματο το Σκολεϊό του. Όλα μαζί του είναι. Όλα στη σημαία του γύρω ν' αποθάνουν είν' έτοιμοι. Κ' οι γονιοί τους, και τὸ συγγενολόγι τους μαζί του θά είταν, αν είχε τρόπο να τους βάλη και κείνους τὰ δυο πόδια στ' άττικό του παπούτσι.

«Χαίρε, ώ πάντων Έλλήνων γραμματικιώτατε, και επίτρεψόν μοι ένα εις το καθημαξευμένον σοι λαλήσω ιδίωμα. Της πονηρας γάρ τυγχάνω σχολής ών».

Ήρθαμε μια στιγμή κοντά σου, όχι να σ' ακούσουμε, γιατί βιάζεται ο φίλος μας απ' εδω, μόνο να σου πουμε δυο λόγια, εδω στην πέτρα. Ας περιμένουμε λιγάκι οι φοιτητάδες. Δυο τρεις δοτικες άπάνω, δυο τρεις κάτω, τί πειράζει. Χιλιάδες τίς

(*) Η άρχή στον αριθμό 355.

ἔχουμε. Ἐμεῖς ὅμως οἱ δύο καθημέρα δὲ σ' ἔχουμε. Κ' εἶναι ἀνάγκη, θαρρῶ, νὰ σὲ δοῦμε καὶ νὰ τὰ ποῦμε, ἔχι· καὶ τόσο γιὰ χάρη τῆς ἀγαπημένης σου τῆς γραμματικῆς, ὅσο γιὰ χάρη τῆς ἀγαπημένης μας τῆς πατρίδας.

Καὶ πρῶτο, σὲ θερμοπαρακαλοῦμε νὰ πῆς τῶν παλικαριῶν σου νὰ μὴν τρέχουν κ' ἔρχονται δὲ σὰν τρελλοὶ στὴν ἀττικὴ σου παράδοση πρὶ νὰ κάμουνε κ' ἓνα καλὸ ἀρχαῖο ἀττικὸ λουτρό. Μήτε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ σπίτια τους δίχως μανθῶνα μόνο νὰ τὰ μισσοκαπάζουν τὰ φράγκικὰ τους. Ἄς μὴν πολυτροῦνε καὶ κουλούρια καὶ τριγῶνα, μόνο καὶ κωμάμους καὶ σῦκα. Ἐπειτα δταν ἔρχονται καὶ χύνονται σὰ μελίτσια καὶ μαζεύουν ἀπὸ τάνθηρό σου τὸ στόμα τὸ μέλι τῆς «Ἀττικῆς φωνῆς», ἄς ξεκινοῦν ἴσια κατὰ τὴν «Ἀγορὰ» κὶ ἀπὸ κεῖ στὴν «Ἀκαδημία». Καὶ σὰ ρωτοῦν καὶ μαθαίνουν ἂν «λέγεται τι καινόν» κὶ ἀκούσουν καὶ τίς μαριολιές κανενὸς Σοφιστῆ, ἄς βγαίνουνε στὸ μείντανι, ἄς ξεγυμνῶνουνται, ἄς λαδώνουνται κὶ ἄς δοκιμάζουν τὴ δύναμή τους. Καὶ σὰ γυρίζουν πάλι: στὰ σπίτια τους καὶ κρεμάζουν τὰ κπέλλα τους στὸ καρφί, ἄς στεφανώνουνται σὰ γαμπροὶ, κὶ ἄς πλαγιάζουνε στὰ συμπόσια τους, μ' αὐλητρίδες καὶ μὲ χορευτρες ἀντίκρου τους. Πές τους νὰ μὴ λησμονοῦνε νὰ στέλνουνε καὶ κανένα πινακί φαεὶ τῆς «Θεοῦ».

Κ' ὅσοτερ' ἀπ' ἑλ' αὐτὰ, μπορεῖς, θαρρῶ, νὰ τοὺς προσθέτῃς πῶς ἐν αὐτὰ νὰ κάμουν, καὶ χίλια τέτοια, πάλι· δὲ θ' ἀρμενίζουμε πλάγι πλάγι μὲ τὴν Ἀττικὴ τῆ «φωνῆς», πῶς μὲ τέτοια καύκαλα μήτε μπρὸς μήτε πίσω δὲν πάμε. Πῶς ἐκείνοι ποῦ πολεμοῦσανε γιὰ τὰ μᾶς, καὶ γλύτωναν τὸν τόπο ἀπὸ τῆ μιά τῆ σκλαδιᾶ, δὲν τῆ λογάριζαν οἱ δύστιχοι αὐτῆ τὴν ἄλλη τῆ σκλαδιᾶ τοῦ δασκαλισμοῦ. Πές τους πῶς ὁ δρόμος ποῦ ἀνέβηκε μὲ τὸ σπαθὶ τους ἔβλεπε κατὰ τὰ μπρὸς, καὶ ἔχι καταπίσω. Στὴν ἀλχηθινὴ τὴν πρόοδο, ἔχι: στὴν ψεύτικη τῆ μίμηση. Πές τους πῶς γιὰ νὰ σιάξῃ αὐτὸς ὁ δρόμος ποῦ εἶναι: τώρα πέτρες κὶ ἀγκάθια σπαρμένους, χρειάζεται δουλειὰ καὶ ζωὴ, ἔχι: ψευτοπερηφάνειας κὶ ἀνώμαλα ρήματα. Πές τα ὅλα, καθηγητῆ μου, μὲ τὸ καλὸ, καθὼς σοῦ τὰ λέω. Πές τους πῶς οἱ παλικαράδες ποῦ τραγοῦδοῦσαν ὡς προχτές πῶς γέρασαν κλέφτες σαράντα χρόνων, αὐτοὶ μέσα στὸ δικαστήριον τῆς Ἰστορίας μὴ πιθαμῆ χαμηλότερα δὲ θὰ σταθοῦν ἀπὸ τοὺς ἥρώους τοῦ Ὀμήρου. Πῶς κὶ ὁ Ὀμηρος ἔτσι: κλέφτικα τὰ τραγοῦδοῦσε· πῶς καὶ τῆ ρωμαϊκῆ τῆ γλώσσα θὰ βρεθοῦνε μὴ μέρη Δασκάλοι νὰ τῆ σπουδάζουνε, γιὰτὶ θὰ μιλοῦμε τότες ἄλλη λογῆς «Ἑλληνικῆ» γλώσσα· ναι, Ἑλληνικῆ πάντα, μὰ ἄλλη λογῆς. Ἐξὸν ἂν πλακώσουνε καὶ μᾶς φάν οἱ γειτόνοι μας. Πές τους πῶς τὴν ἀλλοθινὸν τὸ γλωσσικὸν τὸ ζήτημα εἶναι: ἔχι ρωμαϊκὰ ἢ ἀττικὰ, μόνο ρωμαϊκὰ ἢ βουλγάρικα, τούρκικα, ἢ ἀρβαντικὰ· καὶ πῶς μὴ καὶ μοναχῆ γιατριά ἔχει αὐτὸ τὸ γλωσσικὸν τὸ ζήτημα: Τῆ γιατριά τῆς ἀρετῆς, τῆς παλικαρίας, τῆς λησμονησιας τοῦ «Ἐγώ».

Ἄς τὸν ἀφήσουμε νὰ τραδήξῃ μέσα τώρα. Μὰ θὰ τοὺς τὰ πῆ ἀραγες;

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

«Νῦν δὲ προκειμένης ἀντιδράσεως καθ' ὀλοκλήρω κομμάτων, ἄτινα μίᾳ Ἐπαναστασί ἀφῆκε κυρίαρχα καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας ἐκλογῶν μέσῳ ἀπεστασμένου εἰς ἐθνικὰ ζητήματα δημοσίου φρονήματος, ἐνισχύσῃ [ἀπὸ ποῦ κρέμεται;] εἰς νίκην, θ' ἀπητοῦντο ἀληθεῖς μαχηταὶ μὴ φειδόμενοι κόπων, θυσιαῶν εἰς ἀγῶνα ταύτατος πολιτικῶν πεποθήσεων.»—Ἐφημ. «Ἀθῆναι», 8 Ἰουλίου, σελ. 1, στήλ. 1.

«Ἐχόντες συναίσθησιν ὅτι διὰ τῆς ἀναμασῆσεως(;) ΤΗΝ ἀνωτέρω γλαῦκα εἰς Ἀθήνας κομίζομεν, τολμῶμεν κτλ.»—Ἰδία ἔφημ. σελ. 1, στήλ. 4.

«Δὲν ὑπάρχει Κράτος μεριμνοῦν...»—Ἰδία ἔφημ., σελ. 2, στήλ. 6.

«Ἄλλως τε αἰτία τῆς δυστυχίας μας εἶνε αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος μὲ τὴν ἀγαρκατήριον ἀστυνομίαν του, μίᾳ ὑποχρέωσις ὄθεν εἶ' ὅσα ἄνω γράφω.»—Ἰδία ἔφημ. σελ. 4, στήλ. 2.

«Καὶ δταν ἤλθεν ἡμέρα καθ' ἣν ἡ μεγάλη πλειονότης τοῦ τύπου ἤρνηθη νὰ ἐκδώσῃ φύλλον, ὅπως ἀντιστῆ εἰς τὴν διὰ τῆς λογγῆς ἐπιβληθεῖσαν λογοκρισίαν, ἀμυνόμενος ὑπερφάνως τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, εἰς ἃς ἀνήκει τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθεροτυπίας, δὲν τοὺς εἶδομεν μήτε συγκληθέντας, μήτε ἐξεγερθέντας.»—Ἐφημ. «Ἐμπρὸς» τῆς Ἀθήνας, 8 Ἰουλίου, σελ. 1, στήλ. 2.

«Διὰ λόγους ὅτινες δὲν καθωρίσθησαν ἀέν, ἀλλ' ὑπῆρξαν τοιαῦτα ὅστε νὰ ἐπιφέρωσι διάσπασιν...». Καὶ παρακάτω: «Θέλουσιν ὑποδείξει ὡς ὑποψήφους συγκαντροῦντες περὶ αὐτοῦς ὄλην τὴν ἀριθμητικὴν ἰσχύον τῶν ἑν ἀντιπροσωπεύοντι σωματείων.» Καὶ παρακάτω: «Ἀφορᾶ ΤΗΝ ὑποδείξιν τῶν ΚΑΤΑ τὰς προσεγγίσεις ἐκλογὰς ἐκλεχθέντων ὡς ὑποψηφίων.» Καὶ παρακάτω: «Ἡ προσωπικὴ ἡμῶν ἀξιοπρέπεια καὶ ΕΚΒΙΝΗ ΤΩΝ συντεχνιῶν (celle des... Ὀλλεντόρε μου) τὰς ὁποίας ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύωμεν.»—Ἐφημ. «Ἀθῆναι», 9 Ἰουλίου, σελ. 3, στήλ. 3.

ΦΙΛΟΣ. Ὁ Σοφολογιώτατος ἔρχεται κατὰ μᾶς.

ΠΟΙΗΤΗΣ. Ἐγὼ δὲ θέλω λόγια μ' αὐτόν.

Κύττα πῶς τρέχει! Τὸ πηγούνι του σκάνει τὴν ἄκρη, ὡσὰν νὰ ἤθελε νὰ ἐνωθῆ μὲ τὴ μύτη. Ὡ νὰ ἐγένοντο: ἢ ἔωσῃ τόσο σφιχτῆ, ποῦ νὰ μὴν μπορῆ πλέον νὰνοῖξῃ τὸ στόμα του γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸ γένος.

ΣΟΛΩΜΟΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. ὑδρολίπτας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν

Παρακαλοῦνται οἱ τυχόν καθυστεροῦντες τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὕδατος τοῦ λήξαντος ἔτους 1909 ὅπως προσέλθωσιν ἐντὸς ὀκτώ ἡμερῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν Ταμεῖον καὶ καταβάλωσιν αὐτό. Ἐπίσης δὲ καθίσταται γνωστὸν ὅτι ἤρχισεν ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀντίτιμου διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος 1910, παρακαλοῦνται δὲ οἱ κ. κ. ὑδρολίπται ὅπως προσέλθωσι καὶ καταβάλωσιν αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις, 10 Ἰουλίου 1910.

(Ἐκ τοῦ ὑδραυλικοῦ τμήματος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων)